

ใครเป็นใคร ในวงการพยาบาลไทย

ดร. ประนอม รอดคำดี*

แนะนำ

รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ

บุคคลที่ 16 วาระ พ.ศ. 2556 - 2558

กรรมการบริหาร สภาการพยาบาลระหว่างประเทศ

วาระ ค.ศ. 2013 - 2016

วารสารพยาบาลฉบับนี้มีความยินดีใคร่ขอแนะนำบุคคลแบบอย่างที่สำคัญของผู้นำทางวิชาชีพการพยาบาลในระดับชาติและนานาชาติแห่งยุคนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ เนื่องในโอกาสที่ท่านได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ เป็นวาระที่ 3 ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ท่านเคยได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญนี้มาแล้วในวาระที่ 1 ช่วงปี 2546-2549 และในวาระที่ 2 ช่วงวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 และล่าสุดในปี 2556 นี้ ท่านได้รับเลือกให้เป็น กรรมการบริหาร(Board of Directors) ของ สภาการพยาบาลระหว่างประเทศ (The International Council of Nurses: ICN) ในวาระ ค.ศ. 2013-2016 เมื่อครั้งที่มีการประชุมของสภาการพยาบาลระหว่างประเทศ ครั้งที่ 25 ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ที่เมือง Melbourne ประเทศ Australia ได้มีสมาชิกพยาบาลทั่วโลก กว่า 4,000 คน จาก 134 ประเทศ เข้าร่วมประชุม รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ท่านเป็นผู้มีชื่อเสียงในวงการพยาบาลในประเทศไทยและในต่างประเทศ มานานแล้ว ใคร่ขอแนะนำประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ผลงานที่สำคัญและทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของท่านดังต่อไปนี้

ท่านได้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดท่าใหม่ และในระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นได้เข้าเรียนในวิชาชีพการพยาบาล ที่โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยศิริราช ซึ่งเป็นคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปัจจุบัน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (การพยาบาล) ในปี 2511 และศึกษาต่อทางการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการผดุงครรภ์ ได้รับประกาศนียบัตรการผดุงครรภ์จาก มหาวิทยาลัยมหิดล ท่านยังได้ศึกษาเพิ่มเติมทางด้านศึกษาศาสตร์ สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต (การมัธยมศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นท่านได้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาต่อในสาขาการพยาบาลเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตและการพยาบาลทางจิตเวชเด็ก ได้รับปริญญา Master of Science in Nursing (Mental Health and Psychiatric Nursing) จากมหาวิทยาลัย Wayne State University มลรัฐ Michigan, U.S.A. และปริญญาเอก Doctor of Philosophy (Administration of Higher Education) จากมหาวิทยาลัย The University of Alabama มลรัฐ Alabama, U.S.A. ในประเทศไทย ท่านได้รับ

* อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริญญาตรีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยคริสเตียน และรางวัลศิษย์เก่าพยาบาลศิริราชดีเด่นสาขา เกียรติคุณรางวัลพยาบาลดีเด่น ประเภทอาจารย์พยาบาล จากสภาการพยาบาล และรางวัลอาจารย์ดีเด่น พุทธศาสนิกชนไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย

ภายหลังสำเร็จการศึกษา ท่านเข้ารับราชการเป็น อาจารย์ในภาควิชาพยาบาลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อกันสองวาระ ในปี 2540 ถึง 2548 มีผลงานด้านการเขียนตำราและวิจัยเป็นจำนวนมากและมีผลงานที่สำคัญดังนี้

1. **งานในองค์กรระดับชาติ** ท่านได้ทำงานให้องค์กรวิชาชีพการพยาบาลที่สำคัญมานานอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน ในงานของสภาการพยาบาล ท่านได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาการพยาบาลหลายวาระ ตั้งแต่ กรรมการชุดแรกในปี 2528 ถึงปัจจุบัน และได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นกรรมการบริหารหลายชุด อาทิ ประธานคณะกรรมการจัดสอบความรู้ผู้ประกอบวิชาชีพ ประธานคณะกรรมการพัฒนาจริยธรรมผู้ประกอบวิชาชีพ กรรมการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อุปนายกสมาคมผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงประเทศไทย ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม ฯลฯ ในงานของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ท่านได้รับการเลือกตั้ง และดำรงตำแหน่งนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย รวม 3 วาระ คือ วาระ พ.ศ. 2546-2548 วาระ พ.ศ. 2554-2555 และวาระ พ.ศ. 2556-2558

ในวงการรับรองหลักสูตร รับรองสถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษาพยาบาลของรัฐและเอกชน ท่านทำหน้าที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากเมื่อมีการควบคุมและประสานงานการศึกษาพยาบาลระดับชาติของทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึงเมื่อสภาการพยาบาลเกิดขึ้น จึงทำหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ท่านได้ดำรงตำแหน่งประธานทีมผู้ประเมินคุณภาพภายนอก ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ถึงปัจจุบัน

2. **งานด้านการพัฒนางานสุขภาพในประเทศไทย** ท่านเป็นผู้ที่มีผลงานที่สำคัญดังนี้

2.1 เป็นผู้ผลักดันให้โรงพยาบาลจิตเวชทั่วประเทศเริ่มพัฒนาคุณภาพการบริการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2533 และได้ร่วมกับผู้บริหารและพยาบาลประจำการดำเนินโครงการนำมาตรฐานการพยาบาลไปใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชในระหว่าง พ.ศ. 2536-2540

2.2 มีส่วนร่วมและผลักดันนโยบายการพัฒนาศูนย์สุขภาพ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรอบรมระยะสั้นสาขาการพยาบาลจิตเวชร่วมกับกรมสุขภาพจิต และสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา และมีส่วนร่วมในการปรับหลักสูตรนี้ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และเป็นผู้พัฒนาผู้สอนสำหรับหลักสูตรนี้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นที่ปรึกษาในโครงการพัฒนาคุณภาพบริการของโรงพยาบาลของกรมสุขภาพจิตมาอย่างต่อเนื่อง ท่านเป็นพยาบาลคนแรกที่ได้รับรางวัลผู้ปฏิบัติงานสุขภาพจิตดีเด่น จากมูลนิธินายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว กรมสุขภาพจิต ในปี 2537

2.3 เป็นผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรเพื่อการออกวุฒิบัตรผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง โดยทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการวุฒิบัตรสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช รวมทั้งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งและทำหน้าที่อุปนายกสมาคมผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง ตั้งแต่ระยะเริ่ม พ.ศ. 2540 จนกระทั่งปัจจุบัน

2.4 เป็นผู้ที่ทุ่มเทและผลักดันการพัฒนานิสิตนักศึกษา ทั้งที่คณะพยาบาลศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิสิตนักศึกษาพยาบาลโดยรวม จะเห็นได้จากงานที่ได้รับเริ่มคณาจารย์และนิสิตของคณะพยาบาลศาสตร์ ได้ไปร่วมให้บริการตรวจคัดกรอง และให้คำแนะนำสุขภาพแก่บุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหน่วยอนามัยของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2547

2.5 เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการให้มีการจัดการเรียนการสอนทางไกล (หลักสูตร Flexible Learning) ซึ่งเป็นหลักสูตรแรกในประเทศไทย ในคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6 ส่งเสริมให้คณะพยาบาลศาสตร์มีโครงการเสริมสมรรถนะของนิสิตทั้งในด้านสุขภาพ ด้านวิชาการ วิจัย และคุณธรรม จริยธรรมเป็นจำนวนมาก โดยนิสิตของคณะพยาบาลศาสตร์จะได้รับการพัฒนาตั้งแต่เป็นผู้สอบผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตของคณะฯ ไปถึงสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานิสิตอย่างสม่ำเสมอทั้งในกรุงเทพฯ หรือในต่างจังหวัด รวมทั้งกิจกรรมที่ศูนย์ประสานงานของนิสิตหลักสูตรการศึกษาแบบยืดหยุ่น (Flexible Learning) ณ จังหวัดตรัง ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือการนำนิสิตและอาจารย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ ไปช่วยผู้ประสบภัย สึนามิที่จังหวัดพังงา และจังหวัดอื่นและช่วยผู้ประสบภัยกบิบัติในต่างๆ

2.7 ริเริ่ม สนับสนุนให้นักศึกษาพยาบาลทั่วประเทศ ได้มีการรวมกันก่อตั้งชมรมนิสิตนักศึกษาพยาบาลแห่งประเทศไทย ร่วมกันทำกิจกรรมวิชาชีพวิชาการ และทำคุณประโยชน์ต่อสังคมกับกรมการและสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ตลอดจนสนับสนุนทุนจากสมาคมพยาบาลฯ และผลักดันให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัด สนับสนุนนักศึกษาให้มีบทบาทในเวทีโลก คือ ใน ICN Congress and ICN Conference ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 อย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน

2.8 เป็นวิทยากรทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ

2.9 เป็นผู้เชี่ยวชาญขององค์การอนามัยโลก ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาพยาบาลของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่าง พ.ศ. 2540-2545

2.10 ในฐานะนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ได้ร่วมกับสภาการพยาบาล และ สำนักการพยาบาล ร่วมกันช่วยเหลือเครือข่ายพยาบาลลูกจ้างชั่วคราว กระทรวงสาธารณสุข ให้ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการในการปฏิบัติงานในการเรียกร้อง เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556

3. งานด้านการพัฒนาสุขภาพประชาชน

3.1 ริเริ่ม ก่อตั้งทีมงาน แสวงหาทุน และทำหน้าที่ประธานโครงการระดับชาติ เรื่อง การส่งเสริมบทบาทพยาบาลในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐานของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของพยาบาลไทยทั่วประเทศ มีการทำงานเชิงรุก ให้ความสำคัญกับงานนี้มากขึ้น

3.2 ริเริ่ม ก่อตั้งทีมงาน แสวงหาทุน และทำหน้าที่ประธานโครงการระดับชาติ เรื่อง การส่งเสริมคุณภาพการพยาบาลผู้สูงอายุของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ทุนสนับสนุนจาก Canadian International Development Agency ผ่าน Canadian Nurses Association พ.ศ. 2533-2535 ส่งผลให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการพยาบาลผู้สูงอายุ และทำให้พยาบาลมีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งและดำเนินการชมรมผู้สูงอายุในโรงพยาบาล สถานศึกษาพยาบาล และชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ จนถึงในปัจจุบัน

3.3 มีส่วนสำคัญในการริเริ่มงานและดำเนินการศูนย์พัฒนาสุขภาพผู้มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะรองประธานกรรมการอำนวยการและผู้รับผิดชอบโครงการต่างๆ เพื่อเป็นศูนย์ศึกษาวิจัยและบริการสุขภาพ โดยพยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลผู้ปฏิบัติการขั้นสูง

3.4 จัดทำข้อเสนอต่อสำนักงานส่งเสริมสุขภาพ ริเริ่มในการจัดตั้งและดำเนินงาน ศูนย์บริการเลิกบุหรี่ทางโทรศัพท์ ตั้งแต่การจัดตั้งองค์กร การสรรหาและการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา ออกแบบหลักสูตร ระบบบริการ ระบบตรวจสอบและรักษาคุณภาพบริการ ระบบข้อมูลข่าวสารโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ศูนย์ฯ สามารถให้บริการประชาชนทางโทรศัพท์ ประมาณ 14,000 ครั้งต่อเดือน และให้คำปรึกษาเพื่อการเลิกบุหรี่ได้ประมาณ 3,500 รายต่อเดือน สามารถช่วยให้

คนไทยเข้าถึงบริการเลิบบุหรี่ที่มีคุณภาพได้จากทุกแห่งในประเทศไทยที่มีโทรศัพท์ หรืออินเทอร์เน็ต จากผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในช่วง 2 ปีแรก ทำให้คณะกรรมการควบคุมยาสูบแห่งชาติ ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน ให้การรับรองให้เป็น “ศูนย์บริการเลิบบุหรี่ทางโทรศัพท์แห่งชาติ” เป็นหน่วยงานต้นแบบในประเทศไทย ที่เป็นแบบอย่างในภูมิภาค และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการเลิบบุหรี่ทางโทรศัพท์ตั้งแต่ก่อตั้ง พ.ศ. 2551 ถึงปัจจุบัน ท่านเคยดำรงตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิของเครือข่ายวิชาชีพเพื่อสังคมปลอดบุหรี่ ตั้งแต่ปี 2549 ถึงปัจจุบัน และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานของ Asia Pacific Quitline Network ตั้งแต่มีการก่อตั้งเครือข่ายเมื่อปี 2553 ถึงปัจจุบัน

4. งานด้านสร้างคุณประโยชน์ในต่างประเทศ นับเป็นเวลาเกือบ 30 ปีที่ท่านได้สร้างผลงานที่เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารของ ICN ผลงานที่สำคัญได้แก่

4.1 งานในองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ท่านได้รับเชิญให้ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญใน WHO Expert Panel on Nursing ค.ศ. 1986 – 1999 และเป็นที่ปรึกษาขององค์การอนามัยโลก WHO Short-term consultant ในเรื่อง Curriculum development, faculty development, nursing service development and teaching in psychiatric mental health nursing ในมหาวิทยาลัย The University of Indonesia, Jakarta, Indonesia ค.ศ. 1987, 1988, 1989, และ 1992 อีกทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ WHO Short-term Expert: Establishment of Quality Assurance Mechanism in Nursing Training Institutes, Bangladesh ค.ศ. 2007; Revision of Bangladesh Nursing and Midwifery Law ค.ศ. 2008

4.2 งานในสภาการพยาบาลระหว่างประเทศ (The International Council of Nurses: ICN) ท่านเป็นผู้แทนของประเทศไทยและนำเสนอรายงานของประเทศไทย ในการประชุม The international workshop or task group เรื่อง Regulations in Nursing: Past and Present Status in Thailand Regional Workshop on Regulations in Nursing จัดโดย ICN ที่เมือง Tokyo ประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 1989; ที่เมือง Seoul ประเทศเกาหลี ค.ศ. 1990 และที่เมือง Tokyo ประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 1991 เป็นผู้แทนของประเทศไทย Asia Pacific เข้าร่วมทำงาน ของ ICN Task Force on Mental Health and Psychiatric Nursing, ที่เมือง Geneva ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ค.ศ. 1991 และ ICN Task Force on ICN Membership ที่เมือง Geneva ค.ศ. 2006 นอกจากนี้ยังเป็นวิทยากร บรรยายเรื่อง Primary Health Care in Thailand ที่จัดประชุมโดย ICN ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ค.ศ. 2003 และล่าสุด เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ท่านได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการบริหาร Board of Directors ของ ICN วาระ ค.ศ. 2013 - 2016 นับเป็นเกียรติแก่ประเทศไทย และวิชาชีพการพยาบาลไทยเป็นอย่างยิ่ง

4.3 ท่านเป็นกรรมการบริหาร Board of directors of Alliance of Asian Nurses' Associations ค.ศ. 2003-2006 และของ International Academic Nursing Alliance ค.ศ. 2003, 2008

4.4 ท่านได้รับเชิญเป็นวิทยากรในประเทศต่างๆ ได้แก่

Keynote Speaker and Speaker in Closing Ceremony; the First National Conference in Mental Health and Psychiatric Nursing in Pakistan ค.ศ. 1992

Invited Speaker; title Global Alliance for Nursing and Health, Fordham University, New York, U.S.A. ค.ศ. 1998.

Invited Speaker; title Ethics in Nursing Profession in International Conference on Nursing Education, Bangkok, Thailand ค.ศ. 1999.

Invited Speaker; title Nursing Education Program for HFA: Thailand Experience organized by International Nurses Foundation of Japan, Tokyo, Japan ค.ศ. 2005.

ฝ่ายกองบรรณาธิการได้มีโอกาสติดตามสนทนากับท่านถึงแนวคิดต่อวิชาชีพการพยาบาลของท่านที่ใคร่ขอมานำเสนอท่านผู้อ่านดังต่อไปนี้

คำถาม ท่านมีมุมมองต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นอย่างไร

คำตอบ วิชาชีพการพยาบาล โดยเฉพาะในประเทศไทย มีรากฐานที่มั่นคงจากบรรพบุรุษ ผู้บุกเบิกวิชาชีพของเรามาตั้งแต่เริ่มต้น ท่านทั้งหลายมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการวางระบบทั้งด้านการจัดการศึกษา และด้านการบริหาร การบริการอย่างมีหลักวิชาและมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งตลอดมา ด้วยความมีวิสัยทัศน์ก้าวไกล ทำให้ ณ ปัจจุบัน เราเป็นวิชาชีพที่เข้มแข็งได้รับการยอมรับในมาตรฐานวิชาชีพทั้งในระดับชาติและระดับสากล ทำให้พยาบาลไทยหลายคนได้รับความไว้วางใจให้เข้าสู่ระดับผู้นำและผู้วางนโยบายของชาติและขององค์กร ระดับโลก

คำถาม ในฐานะที่ท่านเป็นนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ มาถึงวาระที่ 3 นี้ อาจารย์มองไปข้างหน้าว่า มีอะไรที่เป็นห่วงบ้างเกี่ยวกับพี่ๆ น้องๆ ในวิชาชีพ

คำตอบ อนาคตของวิชาชีพในฐานะที่บุคลากรในวิชาชีพการพยาบาลเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดในบุคลากรสาธารณสุข พบว่ามีสิ่งที่น่าเป็นห่วง น่าจะมีอยู่ 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ เรื่องของปริมาณและเรื่องของคุณภาพของคนที่มีอยู่ รวมทั้งที่จะเข้าสู่วิชาชีพในอนาคต

ในเรื่องปริมาณของพยาบาลวิชาชีพ ในประเทศเราก็เป็นปัญหาล้ายกับหลายประเทศ คือเกิดความขาดแคลน คือผลผลิตออกมาเท่าไรก็ยังไม่พอ จากการติดตามบัณฑิตของสถาบันการศึกษาพยาบาลเกือบทุกแห่งพบว่าเมื่ออัตราการได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษาคือ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ก็ยังพบว่าสถานบริการสุขภาพ โดยเฉพาะในท้องถิ่นชนบทห่างไกล ยังขาดแคลนพยาบาลอยู่ คือปัญหาการกระจายกำลังคนทางการพยาบาล ยังไม่ทั่วถึงและไม่พอ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่ปัญหาสุขภาพของประชาชนยังมีอยู่มาก

คำถาม แสดงว่าสถาบันการศึกษาของเราจะต้องเร่งผลิตบัณฑิตออกมาให้ทันกับความต้องการของสังคมใช้ไหมคะ แล้วปัญหาทางสถาบันการศึกษามีไหมคะ

คำตอบ จากการติดตามประเมินสถาบันการศึกษาพยาบาล ของทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชนมีปัญหาคล้ายกันคือ เกิดภาวะวิกฤติของการขาดแคลนอาจารย์ทางการพยาบาลที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม คือต้องสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตทางการพยาบาลขึ้นไป ปัจจุบันในระดับมหาวิทยาลัย อาจารย์พยาบาลที่จะรับใหม่ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกก่อน เพื่อที่จะได้ปฏิบัติพันธกิจ ของอาจารย์ คือ ทั้งสอน วิจัย บริการวิชาการแต่สังคมได้มีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้

คำถาม เป็นประเด็นปัญหาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพเลยใช่ไหมคะ

คำตอบ ถูกต้อง ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งคือด้านคุณภาพ แม้ว่าทางรัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้จัดสรรทุนการศึกษาอบรมเพื่อให้คนอาจารย์ได้พัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา แต่น่าเห็นใจนะค่ะเพราะอาจารย์พยาบาลเราทำงานกันหนักมากในการสอนทั้งในห้องเรียนและติดตามนิเทศนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์หลายคนจึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานให้มีการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากการวางแผนที่เป็นระบบระเบียบและมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมพยาบาลต่อ ยอดอย่างไม่หยุดยั้ง พูดยถึงเรื่องการสนับสนุน

การวิจัย สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ก็ได้มีส่วนในการสนับสนุนให้ทุนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยทุนสนับสนุนงานวิจัยดีเด่น คือทุนหม่อมเจ้าหญิงมณฑาทิพย์ กรมหลวงฯ ให้แก่อาจารย์พยาบาล พยาบาลวิชาชีพ และนักศึกษาพยาบาลระดับบัณฑิตศึกษา ปีละ 12 ทุนๆ ละ 10,000.00 บาท

นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนผู้มีผลงาน นวัตกรรมทางการแพทย์ ซึ่งฝ่ายวิชาการของสมาคมพยาบาลฯ ก็ได้จัดประชุมวิชาการในประเด็นที่ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก มีการประกวดนวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาลทุกปี

คำถาม ในอนาคตอันใกล้นี้ อะไรเป็นเป้าหมายสำคัญในการทำงานของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ

คำตอบ เราได้มีการกำหนดแผนพัฒนาฯ 5 ปี ไว้ซึ่งต้องดำเนินการ ดิฉันเห็นว่า สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ เป็นศูนย์รวมของความคิด ระดมสรรพพลังเพื่อผลักดันให้เกิดข้อเสนอในเรื่องต่างๆ ที่เป็นจุดยืนของวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนในประเทศ ในภูมิภาคเอเชียและทั่วโลก ซึ่งนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติสู่ทิศทางเดียวกันของพยาบาลในประเทศให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง เราต้องเร่งรัดพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลให้สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนในด้านสุขภาพและพัฒนาความเป็นผู้นำในการจัดระบบบริการสุขภาพแก่ประชาชนที่มีความต้องการสูงเช่น ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้ป่วยเรื้อรัง รวมทั้งมุ่งมั่นในการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัย ทางศูนย์การพัฒนาศึกษาวิชาชีพ ของสมาคมฯ จะเร่งดำเนินการในการพัฒนาผู้บริหารทางการแพทย์พยาบาลเพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรซึ่งเป็นรุ่นที่ 8 แล้วต่อไป มีโครงการอบรมพยาบาลเพื่อการบริหารหอผู้ป่วย ในระดับปฏิบัติการ มีการอบรมพยาบาลเพื่อเพิ่มคุณภาพการพยาบาลและความก้าวหน้าในวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาระบบการพยาบาลเพื่อการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน ผู้ที่ปฏิบัติงานได้ดีเด่น ทางสมาคมฯ ต้องการส่งเสริมให้กำลังใจ ก็จะได้มีการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลเป็นประจำทุกปีต่อไป

คำถาม ขอขอบคุณท่านนายกฯคะ ท่านมีประเด็นหรือเรื่องสำคัญอื่นๆที่จะบอกกล่าวถึงสมาชิกอีกไหมคะ

คำตอบ งานของสมาคมฯ ด้านอื่นๆ ที่สมาชิกได้มีส่วนร่วมเสมอมา ก็มีหลายเรื่องนะคะ เช่นฝ่ายบริการชุมชนและสวัสดิการ เราได้ร่วมกันมอบทุนช่วยเหลือเพื่อร่วมวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศที่ประสบภัยพิบัติเสมอมา โดยหลายฝ่ายได้มีส่วนร่วมช่วยกัน ในการหารายได้เพื่อนำไปสนับสนุน เช่นการจัดการเดินวิ่งการกุศล จัดการแสดงดนตรี เป็นต้น สมาคมพยาบาลฯ อยู่ได้ด้วยดีเสมอมาถึงปัจจุบัน ก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจร่วมพลังทำงานอย่างเข้มแข็งของกรรมการและมวลสมาชิกทั่วประเทศต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้เป็นผู้ให้แก่วิชาชีพของเรา มา ณ โอกาสนี้

ปัจจุบันรองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ท่านมีอายุ 65 ปีแล้วแต่ยังคงแข็งแรง มุ่งมั่นอุทิศตัวทำงานเพื่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลและสุขภาพของประชาชน มาอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าจะยังคงทำงานเหล่านี้ต่อไปได้อีกนาน จึงใคร่ขอเชิญชวนท่านผู้อ่านวารสารการพยาบาล ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ทุกท่าน ร่วมชื่นชมยินดีและภาคภูมิใจกับผู้นำของวิชาชีพการพยาบาลที่สำคัญของประเทศไทยท่านนี้คือ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ท่านทุ่มเทในการทำงาน ตั้งใจแน่วแน่ในการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลของเราสืบต่อจากการปลูกฝังรากฐานที่มั่นคงของบรรพคณาจารย์และผู้นำวิชาชีพการพยาบาลตั้งแต่เริ่มต้นวิชาชีพในประเทศไทยเมื่อกว่าร้อยปีมาแล้วให้พัฒนาถาวรสืบไปอย่างไม่หยุดยั้ง และสร้างชื่อเสียงของพยาบาลไทยและวิชาชีพการพยาบาลในการก้าวสู่เวทีโลก